

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕВРОПСКИ ПРАШАЊА

ИНФОРМАЦИЈА

за

**Користење на Твининг механизмот за имплементација на проекти преку CARDS
Програмата и инструментот ИПА во Република Македонија**

СКОПЈЕ, ДЕКЕМВРИ 2011

Вовед

Секретаријатот за европски прашања - Секторот за координација на европски фондови и друга странска помош, со воведување на можноста за користење на Твинингот како инструмент за јакнење на институционална надградба, неколку пати, ја информираше Владата на Република Македонија за сите корисни детали околу Твининг механизмот и статусот на имплементација на тековните Твининг проекти. Во текот на 2007 година, со воведувањето на Инструментот за претпристапна помош ИПА, Европската комисија направи прилагодување на Заедничкиот прирачник за Твининг, којшто почна да важи почнувајќи од 1 септември 2007 година. Овој прирачник е додатно прилагоден во 2009 година.

Твинингот како инструмент за градење на институции и јакнење на институционалните капацитети

Како иницијатива на Европската комисија (ЕК) Твининг механизмот беше промовиран 1998 година, во контекст на подготовките за проширувањето на ЕУ. Беше замислен како инструмент за таргетирана административна соработка наменета како помош на државите кандидатки за членство во Унијата, во јакнење на нивните административни и судски капацитети за имплементација на легислативата на Европската заедница како идни членки на ЕУ. Од 1998 година, повеќе од 1300 Твининг проекти се имплементирани во земјите кандидати за членство, а финансирани преку PHARE или други финансиски инструменти за пред-пристапна помош. Твинингот продолжува да игра витална улога во контекст на институционална надградба во новите земји членки под т.н. механизам за транзиција, а истотака останува и клучен инструмент за институционална надградба во сегашните земји кандидати (Хрватска, Република Македонија и Турција).

Во земјите од т.н. Западен Балкан, Твинингот започна да се користи во летото 2002 година за одредени програми за институционална надградба, особено во областа на правда и внатрешни работи. Сега Твинингот е достапен без оглед на специфичноста на секторот во контекстот на ИПА.

Со воведувањето на новиот инструмент за претпристапна помош - ИПА се јави потреба од адаптација на овој аранжман со специфичностите и географскиот регион, иако во глобала Твинингот сè уште почива на одредени заеднички карактеристики.

Најпрво, Твининг проектите се креираат имајќи ги предвид заеднички усогласените цели на ЕУ политиките, како што се подготовките за ЕУ проширување, понатамошно зајакнување на административните капацитети и/или зајакната соработка во согласност со ЕУ политиките, како што е предвидено во регулативите за ИПА.

NOTA BENE: Сите детали за механизмот Твининг спомнати во оваа Информација се само дел од новиот Заеднички прирачник за Твининг/Институционална надградба во рамките на политиките на Европската унија од 2009 година. Акцентот е ставен на институционалните прилагодувања во државната администрација пред и по воведувањето на Децентрализиран начин на имплементација на ЕУ помошта (ИПА).

Дополнителни и детални информации околу Твининг аранжманот се достапни на веб страната на Европската комисија:

http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/technical-assistance/twinning_en.htm.

Основни принципи на кои се заснова Твининг механизмот

- **Државата корисник (Beneficiary Country) на Твинингот ја избира државата членка на ЕУ која ќе и биде партнер во имплементацијата на проектот.**
- Избраниот партнер од земјите членки се обврзува да помогне во пренесувањето на сопственото искуство од прва рака во администрацијата која му е домаќин. Ова, како прво и основно, вклучува ангажирање на **Резидентен Твининг Советник** (државен службеник) за најмалку 12 месеци.
- Твининг проектите мора да имаат за цел постигнување **на задолжителен резултат** во смисла, државата корисник да исполни одредени барања поврзани со *aquis communautaire*, или други политики на ЕУ отворени за соработка.
- Твининг партнерите **се обврзуваат** кон постигнување на резултатот односно **со завршувањето на проектот мора да функционира нов или преадаптиран систем под целосна одговорност и сопственост на државата корисник.**
- Твинингот е заеднички проект од неповратна природа (обезбеден со неповратни средства). Тој не е само еднонасочно обезбедување на техничка помош од државата членка на државата корисник. **Твинингот е заеднички проект кој опфаќа еден процес на блиска соработка и партнерство во кој секој од партнерите превзема соодветни одговорности.** државата корисник се обврзува да превземе и финансира соодветни реформи, а државата членка да го помага процесот за времетраењето на проектот.
- За зацврстување на кредибилитетот на своите обврски, Твининг партнерите подготвуваат детален **Твининг План за работа (Twinning Work Plan) пред започнувањето на работата.** Иако, според одредена постапка може да се адаптира во текот на имплементацијата на проектот, Твининг планот за работа мора цврсто да утврди стандарди (benchmarks) кои ќе овозможат детален мониторинг на прогресот и постигнувањето на крајната цел.
- Твининг проектите се имплементираат заради остварување на обврзувачки резултати преку трансфер на искуство и експертиза од страна администрацијата на државата членка партнер. Целта на Твинингот не е да се ископира административниот систем на дадена држава членка, туку **да се воведат и практично да се применуваат најдобрите ЕУ практики поврзани со законодавството на Заедницата.** Со завршувањето на проектот, државата корисник треба да има значително подобрена организација, способна за правилно исполнување на своите цели поврзани со ЕУ законодавството или со релевантна област на соработка со ЕУ.
- **Крајниот резултат од проектот е во целосна сопственост на државата корисник на Твининг помошта.**
- За да се обезбеди транспарентност на процесот и еднаквост за сите администрации кои ќе се заинтересирани за имплементација на Твининг

проектите, Твининг повикот за предлог проекти **ќе биде циркулиран само до назначените национални контакт точки** во администрациите на земјите членки и истиот ќе се објави на веб страната на ENLARG/AIDCO.

Твининг активностите се идеално погодни за проекти со следниве карактеристики:

- **Релативно јасна цел**, односно државата корисник има добро разбирање за соодветниот дел од асquis-то или за релевантната област за соработка, и има избрано тип на систем кој има намера да го адаптира;
- Постои доволно **силна политичка волја** во државата корисник да се создадат најдобрите можни услови за подготовка и усвојување на релевантното законодавство;
- Постои доволно силна заложба кај државата корисник за **да се обезбедат и мобилизираат потребните ресурси (финансиски и кадровски)** за имплементација на Твининг проектот.

НАПОМЕНА: Доколку на државата корисник и недостасува референца за развој на специфичниот сектор, тогаш државата корисник треба да размисли за традиционална техничка помош (со ангажирање на консултантска фирма) со цел да ги согледа опциите кои и стојат на располагање. На пример, постојат два потполно различни системи за регистрација на земјиштето во земјите членки. Едниот систем бара мапата за земјиштето да се направи со многу детални мерења направени на место со што се обезбедува доволен доказ за граничните линии. Другиот систем се базира на фотографирање од авион, помалку точно, што само ја потврдува сопственоста на земјата што е внесена во имотниот лист. Во ваков случај пред да се развие системот за регистрација на земјата, државата корисник треба да го има избрано системот кој сака да го адаптира.

Твинингот е редовно евалуиран од страна на независни надворешни експерти. Некои од извештаите за евалуација можат да се најдат на следната адреса: http://ec.europa.eu/enlargement/how-does-it-work/technical-assistance/twinning_en.htm.

Истотака, Судот на ревизори има објавено специјален извештај од ревизијата на Твинингот (special audit report) како и подоцнежен извештај за преглед (review report). Извештаите заедно со коментарите од страна на Комисијата можат да се најдат на страната на судот на ревизори: <http://eca.europa.eu>.

Важни елементи на Твининг проектите

1. Твинингот обезбедува **рамка за соработка** на управите од јавниот сектор во ПСА земјите со своите партнери во државите членки на ЕУ. Тие заеднички развиваат и спроведуваат проекти, со коишто се опфаќа транспозицијата на законодавството, неговата примена или спроведување на некој конкретен дел на европското законодавство согласно принципот на **“најдобри практики”**.
2. **Главната цел** на користење на овој концепт и модел на работа е, пред сè потребата да им се помогне на државите партнери во овој процес, односно ПСА државите во нивните напори за реформа на управните структури, под услов експертизата и техничката помош која се обезбедува преку него да е лоцирана во јавниот сектор.
3. **Главна карактеристика** на Твининг инструментот не е само обезбедување и негување на стратешка и билатерална соработка помеѓу државите партнери, туку пред сè, добивање конкретни и гарантирани резултати од соработката и нивна редовна примена во секојдневниот живот. Двете страни во овој вид проекти однапред детално се договараат за **Работна програма** којашто треба да се исполни преку проектот, со цел да се оствари некој поставен приоритет во процесот на интегрирање во ЕУ.
4. Идните Твининг проекти ќе бидат **финансиски подржани од ИПА првата компонента** Транзициска помош и институционална надградба 2007-2013 и од **ИПА четврта компонента** Развој на човечки ресурси, а согласно досегашното искуство Твинингот е прифатлив во сите области од ЕУ агендата.
5. Администрацијата корисник на Твинингот би требало да има претстава со која администрација од државите членки би сакала да воспостави **стратешко партнерство** кое ќе го одржува и по завршувањето на Твининг проектот. Ова особено е важно доколку домашната администрација знае каков систем сака да воспостави, односно кој систем најдобро ќе и одговара на правното уредување на материјата.
6. Поконкретно, Твинингот подразбира спроведување на проекти финансирани од ЕУ преку ангажман на одредени служби на јавните администрации на државите членки на ЕУ, **по принципот на “најдобри практики”**.
7. Имплементацијата на Твининг проектот значи и **национално кофинансирање** од страна на управата на крајниот корисник што претпоставува обврска за оваа управа навремено да обезбеди средства во сопствениот буџет.
8. За да се постигне **долгорочна одржливост** на резултатите од Твининг проектите се очекува од управата на државата корисник да покаже политичка посветеност за реализација на реформскиот зафат, назначување на раководител на проект кој активно ќе учествува во спроведувањето на проектот, но и соодветно учество на државните службеници во спроведувањето на Твинингот, како и да ги обезбеди сите неопходни услови на Твининг партнерот за успешна реализација на проектот (канцелариски простор, компјутерска опрема, интернет и телефон, секретарска поддршка итн...).
9. Покрај останатото, Твинингот треба да понуди а домашната управа да ги искористи сите можни **обуки** (семинари, работилници, студиски посети, on-the-job обука) како и можноста за стажирање во управата на државата членка.
10. **Раководителот на проектот** ќе треба активно да учествува во подготовка на Твининг договорот (работниот план и буџетот), но и во подготовката на сите извештаи кои произлегуваат од Твининг прирачникот.

11. За тековен **мониторинг** на проектот, управата на крајниот корисник ќе треба да се формира Управен комитет на проектот со учество на сите засегнати страни.

12. Министерството за финансии треба да изгради капацитети за **финансиско управување и контрола** на Твининг проектите, а со воведувањето на целосно децентрализираниот систем за спроведување на помошта ќе треба да ја формира Административната канцеларија во рамките на Централното одделение за финансирање и склучување договори.

13. ЗПВРМ и НИПАК е координатор на Твинингот во Република Македонија и овозможува проток на информации помеѓу Европската комисија и државите членки (нивните национални контакт лица) и управата на РМ.

По завршувањето на процесот на циркулација на еден Твининг проект во државите членки на Европската унија, Делегацијата на Европската унија започнува процес на организирање на постапка за оценување на добиените предлог проекти. Оценувањето на доставените предлог проекти од државите членки на Европската унија се одвива преку формирање на Твининг селекционен комитет кои го сочинуваат номинирани лица од релевантните институции на државата корисник. Оценувањето се однесува на податоците од проектот, формалните критериуми, значајни критериуми и проценка на заклучоците (Annex C7 Selection Fact Sheet, Твининг прирачник) со цел да се добие сеопфатна слика за успешното постигнување на задолжителните резултати наведени во Твининг проектното фише. По прегледувањето на сите Твининг предлог проекти сите подносителите на проект се поканети на интервју. По завршување на интервјуата се пополнува соодветниот образец (Annex C7) по што следи конечниот избор на Твининг партнерот.

Прилог 1 ОПШТО ЗА ТВИНИНГ

Компоненти на Твининг проект

Фундаментални принципи за сите Твининг проекти

Твининг проект не е:

- Твининг проект НЕ Е дефиниран да обезбеди само совет или друг тип на класичната техничка помош. Тоа е проект на административна соработка на специфична област кој мора да резултира со **ЗАДОЛЖИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ**.
- Твининг проект НЕ Е едно-насочна техничка помош од државата членка на државата корисник. Тоа е тесно партнерство во коешто суштествена е посебната посветеност на корисникот, што е движечка сила зад насочените промени.
- Твининг проектот НЕМА за ЦЕЛ да го копира управниот систем на државата членка, туку се стреми да помогне кон воведување на ЕУ најдобрите практики во врска со законодавството на Заедницата.

Проект лидери и Резидентен Твининг советник (РТС)

Успешната имплементација на Твининг проект бара посветеност на двајцата раководители на проектот (Project Leaders), назначени од управата на државата корисник и државата членка. Проект раководителот од државата членка е високо рангиран државен службеник соодветно на барањата на оперативен дијалог и поддршка на политичко ниво. Раководителот на проектот од државата членка не е советник, тој/таа управува со имплементацијата на проектот. Проект лидерот секогаш е потпомогнат од т.н. Резидентен Твининг Советник (РТС) кој/а работи секојдневневно со домашната администрација во државата корисник на суштинскиот дел од Твининг проектот. Дополнително, Раководителот на проектот од земјата корисник е потребен како партнер на раководителот на проектот од државата членка кој/а треба да обезбеди блиска соработка во управувањето и координацијата на проектот. Тој/таа се очекува да биде високо рангиран државен службеник кој е во можност да работи на соодветно политичко ниво.

РТС се државни службеници или еквивалентни на државни службеници кои привремено се преместуваат да работат и да се сместени во државата корисник за најмалку 12 последователни месеци. Овие советници се достапни од државите членки на ЕУ, поточно од администрацијата на државата членка на ЕУ и други тела кои имаат надлежност да спроведуваат Твининг проекти. Овие привремено преместени експерти остануваат вработени во администрацијата на државата членка на ЕУ од која доаѓаат, за целиот период на нивното привремено преместување во државата корисничка на Твининг проектот. РТС мора да бидат државјани на држава членка на ЕУ.

За да можат да бидат привремено преместени, РТС мора да имаат најмалку 3-годишно работно искуство во организација која практично го применува ЕУ *acquis communautaire* и/или да исполнува други услови онака како што е предвидено во Твининг проектното фише. РТС треба да има образование еквивалентно на универзитетска диплома и добро познавање на англиски, француски или германски јазик.

РТС имаат статус на технички експерти во државите кориснички. Како други технички експерти, тие по автоматизам не се здобиваат со дипломатски статус, освен ако државата корисник не им додели таков статус од љубезност.

Како правило РТС можат привремено да бидат преместени најмалку 12 последователни месеци, но не повеќе од три години во една држава. РТС може да биде ангажиран само на два последователни Твининг проекти. Пред да дојде во државата корисник, РТС поминува низ обука од страна на Европската комисија, додека со стапување на работа во државата корисник, РТС се прилагодува на правилата за работа во државата корисник.

Твининг работен план

Сите активности кои се неопходни за да се постигне целта се обединети во т.н. Работен план. Планот го содржи сето она што државата корисник треба да го превземе за да го реформира своето законодавство и своите институции, подржани од:

- Резидентен Твининг советник кој е ангажиран цело работно време и на долгорочна основа;
- Мисии (среднорочни, краткорочни) од страна на специјализирани експерти
- Семинари, работилници, студиски посети, стажирање, обуки и обука на обучувачи;
- Софтвери, документација; и
- Други услуги кои се сметаат за неопходни за да се обезбеди успех на проектот.

Улога на државата корисник

Државата корисник превзема обврски на ниво на:

- Соработка со Комисијата во развојот на посебни Твининг проекти во текот на програмирањето на ЕУ помошта;
- Спроведување на Твининг проектите за постигнување на задолжителните резултати. Ова во основа значи високо ниво на политичка посветеност и практично спроведување преку ангажирање на неопходните човечки и финансиски ресурси.

Истотака, секоја држава корисник назначува една контакт точка за Твининг, кој/а има многу значајна улога во развојот и координацијата на Твининг активностите.

Поконкретно, таа:

- Е централна точка за комуникација помеѓу Комисијата и државата корисник и централна контакт точка за другите земји кориснички и националните контакт точки на земјите членки;
- Е канал за размена на информации со министерствата во државата корисник односно таа ги подучува за процесот и развој на Твининг проектите;
- Ги координира сите Твининг активности на управата, односно се решаваат сите хоризонтални административни пречки;
- Ја обучува администрацијата на земјата корисник вклучена во Твининг за процедуралните, финансиските и техничките одредби во Твининг водичот;
- Присуствува на годишните состаноци организирани од Комисијата со останатите национални контакт точки.

Улога на државата членка

- Државата членка која е вклучена во Твининг проект мора врз основа на потпишаниот договор да се обврзе да ги исполни задолжителните резултати;
- Комисијата ќе обезбеди средства за финансирање откако земјата членка официјално ќе прифати да го спроведе Твининг проектот.

Национални контакт точки на земјите членки имаат улога :

- Да бидат централна точка за комуникација помеѓу Комисијата и државата членка, со државите кориснички и со националните точки на другите земји членки;
- Да бидат канал за размена на информации со министерствата на земјата членка за да ги советуваат за процесот и развојот на Твининг проекти;
- Да го координираат управувањето на сите Твининг активности во државите членки и да ги разрешуваат заедничките административни пречки (пример: сметководство за поврат на средства);
- Да помогнат во случај на проблеми во преговорите во рамките на договорот за конзорциумот помеѓу државите членки;
- Да ги филтрираат и поднесуваат Твининг предлог проектите;
- Да присуствуваат на годишните состаноци организирани од Комисијата со останатите земји кориснички и национални контакт точки на земјите членки; и
- Да ја потврдуваат точноста и веродостојноста на информациите од полу-јавните тела кои бараат мандат за учество во Твининг проекти.

Улога на Комисијата

Комисијата ја поставува правната, финансиската и процедуралната рамка за Твининг проектите. Таа делува како олеснувач и чувар на фер, транспарентно и конзистентно применување на Твининг правилата. Ова вклучува воспоставување на централна координација на Твинингот, поврзување со мрежата на националните контакт точки и координирање на придонесот на сите вклучени субјекти.

Дополнително Комисијата:

- Учествува во програмирањето/планирањето;
- Помага во подготовката на проектните фишеа;
- Ги акредитира телата кои имаат мандат да учествуваат во Твининг проекти или ја укинува нивната акредитација;
- Проверува дали предлог проектите ги исполнуваат сите неопходни стандарди;
- Обезбедува почетна обука за РТС;
- Ги следи и евалуира Твининг проектите;
- Ги советува Твининг партнерите во подготовката на добар работен план;
- Ги проценува целите на Твининг договорите;
- Обезбедува обука за административната канцеларија за Твининг; и
- Ги организира годишните состаноци со националните контакт точки.

Истотака конкретната улога на Комисијата во имплементацијата на конкретните Твининг проекти зависи од системот на управување (централизиран или децентрализиран), исто така постојат разлики во улогата на Комисијата во ИПА и улогата во ЕНПИ (Инструмент за европски соседи и партнерство).

Значи во зависност од системот на управување ќе се утврди телото за потпишување на договори. Па така во новите земји членки, телото за потпишување на договори ќе биде административната канцеларија на државата корисник. Во случајот на државите од т.н. Западен Балкан, телото за потпишување на договори може да биде Комисијата (централизирано управување) или ЦФЦД (доколку се работи за децентрализирано управување). Генерално, Твининг партнерите треба секогаш да се обраќаат кај телото за потпишување на договори за сите финансиски и прашања кои произлегуваат од договорите.

Специфична улога на Комисијата согласно ИПА (вклучително и Механизмот за транзиција)

Улогата во овој случај зависи дали се применува целосно децентрализираниот систем за имплементација.

Пред воведувањето на целосно децентрализираниот систем за имплементација, улогата на Комисијата може да се сумира на следното:

- Програмирање;
- Ги акредитира телата кои имаат мандат да учествуваат во Твининг проекти или ја укинува нивната акредитација;
- Прием на предлози за Твининг проекти поднесени од државите членки;
- Испраќање предлозите за Твининг до крајните корисници;
- Проверува дали предлог проектите ги исполнуваат сите неопходни стандарди;
- Ги организира состаноците за селекција;
- Ја известува администрацијата на државите членки за резултатите од селекцијата;
- Ги советува Твининг партнерите во подготовка на добар работен план;
- Ги проценува предложените Твининг договори од аспект на содржината и финансиите;
- Ги издава задолжителните и облигационите опции за работниот план во согласност со ЕУ *acquis*-то и најновите актуелности;
- Формално одобрување на Твининг договорите по проверката од страна на управниот Твининг комитет;
- Следење и евалуација на Твининг проектите (одобрување на измените, испитување и одобрување на сите Твининг проект извештаи);
- Генерална координација на твининг прирачникот;
- Иницијална Твининг обука за РТС; и
- Евалуација.

Улогата на Комисијата со воведувањето на целосно децентрализираниот систем за имплементација може да се сумира на следното:

- Програмирање;
- Циркулирање на Твининг фишеата;
- Ги акредитира телата кои имаат мандат да учествуваат во Твининг проекти или ја укинува нивната акредитација;
- Прием на Твининг предлозите поднесени од државите членки;
- Испраќање на Твининг предлозите до крајните корисници;
- Ги издава задолжителните и облигационите мислења за работниот план во согласност со ЕУ *acquis*-то и најновите актуелности. Ова мислење не ги покрива финансиските аспекти и потпишувањето на договори;
- Иницијална Твининг обука за РТС;

- Генерална координација на Твининг прирачникот;
- Генерален мониторинг, ex-post контроли;
- Евалуација.

Улога на административната канцеларија во земјата корисник

Административната канцеларија е тело во администрацијата на државата корисник, која има задача да го држи целокупното процедурално, финансиско и управување во однос на потпишувањето на договори за Твининг проектите. Како и да е, видот на одговорностите на ова тело зависи од географската положба и применетиот систем на управување со помошта: децентрализиран или централизиран.

Улога на Административната канцеларија во ИПА (вклучително и Механизмот за транзиција)

Пред воведување на целосно децентрализираниот систем за имплементација

Бидејќи ЦФЦД воспоставено во Министерството за финансии е одговорно за тендерирање, склучување договори и исплати за Твининг проектите, под негов надзор, ресорните министерства ќе се одговорни за подготовка (подготовка на Твининг договорите) и спроведувањето на Твининг проектите.

Делегацијата ќе ги проценува буџетските аспекти на Твининг договорите додека ЦФЦД го потпишува договорот и ги исплаќа средствата на имплементаторот на Твининг проектот.

Со воведување на целосно децентрализираниот систем за имплементација

Во овој случај, Комисијата се одрекува од ex-ante одобрување за изборот на проектот, тендерирањето и склучување на договорот, за сметка на Административната канцеларија која ги превзема активностите што претходно ги извршувала ДЕК, а ја превзема улогата на надзор на ex-post основа.

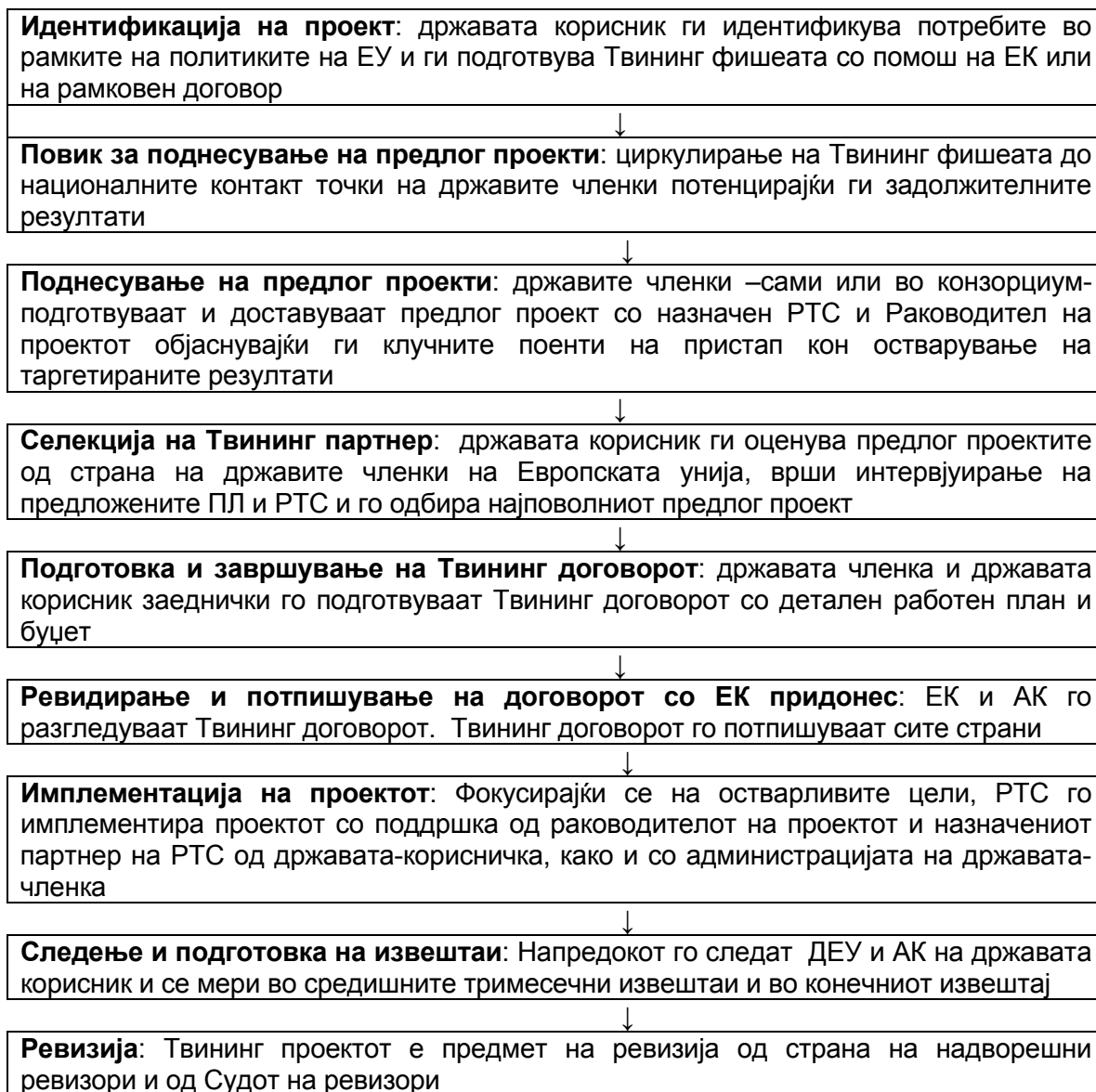
Улогата на АК може да се сумира на следното:

- Регистрација на Твининг предлозите од страна на државата членка;
- Ги испраќа Твининг предлозите на финалните корисници;
- Проверува дали предлог проектите ги исполнуваат сите неопходни стандарди;
- Организација и управување на состаноци за селекција;
- Ги известува резултатите од селекцијата на администрацијата на државите членки;
- Им помага на проектните партнери во подготвувањето на Твининг договорот и неговите анекси;
- Ги проценува предложените Твининг договори од аспект на нивната содржина и финансии;
- Бара од комисијата да се изјасни за релевантноста на работниот план од аспект на ЕУ acquis-то, и соодветните измени доколку е потребно;
- Подготовка, потпис и известување на финансиските одлуки до Твининг партнерите, обезбедување на усогласеност со задолжително мислење на комисијата за соодветноста на работниот план;
- Исплати;

- Мониторинг на имплементацијата (пропратни писма, учество во управниот комитет);
- Одобрување на измените;
- Одобрување на усогласеноста со заеднички усогласените цели на Твининг проектот;
- Одобрување на финалната фактура и исплата; и
- Прием, испитување и одобрување на Твининг проект извештаите.

Прилог 2 ПОДГОТОВКА НА ТВИНИНГ ПРОЕКТИ

Преглед на циклусот за подготовка на Твининг проекти

Подготовка на Твининг договорот вклучително и работниот план

Откако ќе се одбере партнерот, двата Твининг партнери го подготвуваат деталниот работен план со соодветен буџет и заедно со другите прилози дефинирани во овој Прирачник, ќе се оформи Твининг договорот. Структурата на стандардниот Твининг договорот содржи:

- Специфични услови (воведен документ);
- Анекс А1: Работен План (опис на активностите);
- Анекс А2: Општи услови кои се применуваат на договори финансирани од ЕК со неповратни средства;

- Анекс А3: Буџет за активностите (вклучително и кофинансирање од страна на крајниот корисник);
- Анекс А4: Постапки за доделување на договорот;
- Анекс А5: Стандардно барање за исплата и формулар за финансиска идентификација;
- Анекс А6: Извештај за одобрување на трошоци;
- Анекс А7: Посебен финансиски прилог;
- Анекс А8: Мандати (доколку државата членка има формирано конзорциум).

Многу е важно Твининг работниот план да рефлектира јасна стратегија, поврзана со мерливи стандарди, со цел да се постигнат задолжителните резултати. Поточно Твининг работниот план треба да даде опис на тоа кој што прави. Накратко, најбитните елементи на деталниот Твининг план се задолжителните резултати и долгорочниот РТС експерт. Други елементи се: раководителите на проектот и антиципирањето на проблемите и можните решенија, улогата на РТС соработниците, краткорочните и среднорочните експертски посети, обуки, семинари, посети на терен, дизајнирање на софтвер итн. Работниот план треба да понуди детален план на организација и методи, работен и временски план и многу прецизна поделба на задачите помеѓу партнерите и детален пресек на трошоците.

Подготовка на Твининг договорот под ИПА

Пред воведување на целосно децентрализираниот систем за имплементација

Вака подготвениот Твининг договор со работниот план и останатите прилози се доставуваат ДЕК во рок од 3 месеци од денот на известувањето (notification) за извршената селекција. ДЕК треба да подготват консолидиран одговор со содржински и финансиски елементи во рок од 4 недели. По приемот на овие коментари, државата членка има 4 недели да го измени Твининг договорот. ДЕК ќе ја верификуваат изменетата верзија и ќе ја вратат на Твининг партнерите за макс. 2 недели. Имајќи предвид дека сите коментари на ДЕК се земени во обзир, целта е да се заокружи процесот во наредните 6 недели, односно **проектот да стане оперативен во рок од 6 месеци од известувањето за селекција.**

Со воведување на целосно децентрализираниот систем за имплементација

Твининг партнерите ќе го достават нацрт Твининг договорот за проценка до АК во рок од 3 месеци од известувањето за селекција. АК треба да подготви усогласен одговор со содржински и финансиски елементи во рок од 4 недели. Соодветниот службеник (Делегацијата во централизирано и ПАО во децентрализирано) ќе провери дали нацрт Твининг договорот ги вклучува релевантните правила и процедури на ЕК. Комисијата ја советува АК во врска со нацрт Твининг договорот, во консултација со ресорните генерални директорати. АК ќе ја провери изменетата верзија и ќе оговори на Твининг партнерите во рок од 4 недели. Доколку сите коментари се земени предвид, **целта е проектот да стане оперативен во рок од 6 месеци од нотификацијата за селекција.**

Кој го потпишува Твининг договорот во ИПА

Пред воведување на целосно децентрализираниот систем за имплементација

Комисијата (ДЕК) го одобрува Твининг договорот (специјалните услови и прилозите А1 и А3) навестувајќи ех-ante контрола на буџетот и усогласеност со мислењето на Управниот комитет. Во случај на централизирано или децентрализирано управување Комисијата ќе го потпише Твининг договорот, специфичните услови и ќе ги парафира прилозите А1 и А3 заедно со партнерите од државата членка и државата корисник.

Со воведување на целосно децентрализираниот систем за имплементација

По пренесувањето на надлежностите, АК ќе ја има обврската за сите функции предходно извршувани од ДЕК. Оттука АК ќе ги потпишува Специфичните услови и ги парафира Прилозите А1 и А3.

Администрацијата која е домаќин на проектот го потпишува работниот план (анекс А1) и буџетот (анекс А3) за да ја изрази својата заложба и сопственост над Твининг проектот.

Потпишува	Лидерот државата членка	Административната канцеларија (државата корисник): ЦФЦД	Администрацијата на корисникот	Комисија (ДЕК) (каде што е возможно)
Специјални услови (централизиран или децентрализиран)	√			√
Специјални услови (деконцентриран)	√	√		√ потврдува
Специјални услови (децентрализирано без ех-ante контрола (ЕДИС))	√	√		
Прилог А1 (работен план) и прилог А3 (буџет)	√		√	

Детален проектен дизајн

Дизајнирање на проектот за да ги постигне задолжителните резултати

Почетна точка за дизајнирање на Твининг проект е да се дефинира попрецизно задолжителниот резултат. ЕУ финансирањето е возможно и достапно само доколку резултатот е остварлив. Овие задолжителни резултати треба да се мерливи базирани на релевантни индикатори со адекватно таргетираните вредности кои треба да се исполнат на крајот на проектот во споредба со моменталните информации. Оттука, **задолжителните резултати** треба:

- Да бидат добро дефинирани, фокусирани и возможни за остварување;
- Да придонесат кон институционално зајакнување на државата корисник;

- Да бидат конкретни, јасно мерливи за контрола, *inter alia* низ адекватни индикатори;
- Да бидат остварливи, но и да останат во институционалната меморија и сопственост на државата корисник.

Придонес на државата корисник (персонал и инфраструктура)

Успехот на Твининг проектите бара значителен придонес од страна на државата корисник заедно со цврста заложба за постигнување на резултатите.

Придонесот на државата корисник се:

- Политичка посветеност и поддршка;
- Раководителот на проектот со доволно авторитет за управување и правилно спроведување на Твининг проектот;
- Секој Твининг проект мора да има назначено партнер на РТС (RTA counterpart) во земјата корисник;
- На проектно ниво, доволно персонал од управата на државата корисник за да ги имплементираат сите проектни компоненти;
- Детално разработени придонеси од управата на државата корисничка во рамките на работниот план;
- Промената на раководителот на проектот мора писмено да се извести согласно процедурите;
- Сите инфраструктурни барања треба да се специфицираат во Твининг договорот, работниот план и буџетот;
- Само фонд, ограничен на 5.000 евра за различни набавки, може да се финансира преку ЕУ помош, само во ограничени случаи кога е евидентна неможноста да ги обезбеди потребните материјални придонеси.

Останати важни детали:

- РТС треба да има **асистент на проектот кој е одговорен за превод и интерпретација на дневна база, како и за генерални должности во врска со проектот**. Во најголемиот број случаи трошоците за ангажирање на асистент треба да бидат вклучени во буџетот на проектот. Доколку државата корисник сака да ангажира некој од својата управа како асистент на проектот (кој би имал подобри познавања за институцијата-корисничка) тогаш трошоците за плата на асистентот нема да бидат покриени со Твининг договорот.
- Треба да се испита потребата за **превод на ЕУ *acquis*** за да може да се приклучи во буџетот на проектот. Доколку потребата за превод е голема (а тој превод не е дотогаш направен), опцијата за ангажирање на преведувач треба да се предвиди за да се постигне ефективност на трошоците.
- Треба да се предвидат одредени **финансиски средства за интерпретација на семинари, клучни состаноци и други активности** на проектот. Препорачливо е да се користат домашни средства.
- **Класични активности за обука (семинари, работилници, стажеви, студиски посети)** треба да бидат составен дел од еден Твининг проект. Овде мора да се потенцира дека курсеви за учење јазици не се оправдани. Истотака треба да се истакне дека одредени трошоци за обука се обврска на проектот додека другите трошоци ќе останат на товар на националниот придонес на државата корисник.

Буџет на Твининг проектот

Содржина на буџетот

Буџетот на Твининг проектот е презентираан врз база на активностите одделно од трошоците за РТС и другите генерални буџетски трошоци. Трошоците наведени во буџетот мора да одговараат на активностите наведени во Твининг работниот план. Твининг буџетот е секогаш дел од Твининг договорот во прилог А3. Тој треба да биде потпишан и парафиран од проектните лидери на двете земји со што се изразува заложбата на нивните администрации и нивната сопственост врз проектот.

Прифатливи трошоци

Следи листа на трошоци можат да се наплатат од ЕУ помошта:

- Трошоци кои се појавиле при заедничко подготвување на Твининг договорот со прилозите што е предмет на одредени услови (од денот на известување за избор до моментот на поднесување на Твининг договорот до Комисијата односно до Управниот комитет за Твининг (Твининг под ИПА));
- Исплаќање на Резидентните Твининг советници: за целосно работно време во траење од минимум 12 месеци;
- Исплаќање на проектниот лидер и експертите на краток и среден рок
- Набавки и услуги: Твининг проектите понекогаш може да имаат потреба од набавка на нематеријални добра (како на пример софтвер) кои се од витално значење за работењето на новиот систем, и услуги (на пр. превод), или пак во оправдани случаи услуги од приватниот сектор;
- Трошоци за патување;
- Обука;
- Подготовки и тековна работа надвор од државата корисник, управување и сметководство;
- Превод и трошоци за интерпретација: трошоците за превод и интерпретација ќе треба да се пресметаат поодделно за секоја активност но не да надминуваат сума од 10.000 евра по активност. Доколку се оцени за поисплатливо може да се ангажира преведувач имајќи го предвид обемот на преводот;
- Трошоци за ревизија;
- Одредба во буџетот за покривање на трошоци за покривање на измени во цени.

Твининг трошоци кои не се покриени од ЕУ:

- **Сите Твининг проекти се кофинансирани од страна на државата корисник.** Сите директни и индиректни трошоци на државата корисник, државните службеници и националните приватни експерти се покриени од страна на корисникот.
- **За Твининг проектите во земјите кандидати трошоците за патување на службениците од државата корисник до државата членка или меѓу градовите од две држави членки ги покрива државата корисник.** Исклучок прави патувањето на службениците на државата корисник во рамките на државата членка кои се покриваат од Твининг буџетот.
- **Трошоци за големи набавки на опрема не се покриваат со Твининг буџетот.** Истотака, државата корисник ги покрива следниве трошоци:
 - ✓ Адекватен канцелариски простор
 - ✓ Телефон
 - ✓ Интернет

- ✓ Факс
- ✓ Фотокопир
- ✓ Компјутер
- ✓ Електронска пошта
- ✓ Секретарска помош
- ✓ Достапност до информации
- **Трошоци за ДДВ не можат да се покријат со ЕУ фондовите**

НАПОМЕНА: ЕУ фондовите нема да се користат за покривање на тековните трошоци на државата корисник. За да се обезбеди долгорочна одржливост и со цел да се воспостават системите кои се неопходни во државата корисник, од неа се очекува да обезбеди сопствени средства за имплементација на Твининг проектите (како на пример: канцелариски простор, телефон, интернет, факс, фотокопир, компјутер, електронска пошта, авио билети за вработени во институцијата корисник при студиски патувања и слично). Трошоците кои не се планирани со Твининг буџетот, а се задолжителни да се обезбедат од институцијата корисник (согласно точка 5.13 од водичот за Твининг) ќе бидат обезбедени од средствата планирани во рамките на буџетите на министерствата и институциите кориснички на Твининг механизмот.

МИСИЈА ЗА ИЗНОАЃАЊЕ ФАКТИ (FACT FINDING MISSION)

За време на последните „Денови на градење на институционалните капацитети“ (Institution building days, Брисел 7 - 8 јуни) беше дискутирана можноста за изведување на мисии за изнаоѓање факти во фазата на подготовка на понуди за Твининг проекти. Европската комисијата на 20 октомври 2010 година го усвои предлогот, исто така, дефинираше и рамка за извршување на вакви мисии со цел да се обезбеди транспарентност, отвореност и избегнување на сложени административни процедури.

Водич за Мисија за изнаоѓање факти

Известување за Мисијата за изнаоѓање факти

Земјата членка која што сака да организира Мисија за изнаоѓање факти ја известува соодветно Европската комисија.

Во контекст на ИПА, известувањето се доставува до Координативниот тим за Твининг на Генералниот директорат за проширување и до надлежната Делегација на ЕУ.

Известувањето вклучува:

- Писмено одобрување за добивање на мисија за изнаоѓање факти, потпишана од земјата корисник;
- Листа на прашања кои мисијата ќе ги истражува;
- Датум на мисијата; и
- Учесници во мисијата.

Лицето кое ќе биде предложено за Резидентен Твининг советник на односниот проект, не може да биде поврзано со Мисијата за изнаоѓање факти.

Мисијата треба да биде закажана најмалку 21 ден пред крајниот рок за поднесување на понуди¹.

Информации и вклучување на други земји членки на ЕУ

По известувањето од страна на земјите членки. Координативниот тим за Твининг ги информира сите Контакт лица на земјите членки (National Contact Points) за Мисијата за изнаоѓање факти и планираните активности.

Било која земја членка може да побара да биде поврзана со Мисијата за изнаоѓање факти, назначувајќи учесници од својата администрација.

Земја членка која што не сака да учествува во Мисијата за изнаоѓање факти, алтернативно, пред почетокот на мисијата, може да предложи на земјата членка која учествува да адресира додатни прашања за време на мисијата.

Учество на Делегацијата на ЕУ

Делегацијата на ЕУ во земјата корисник треба да биде известувана за програмата и учесниците паралелно со националните власти. ДЕУ може да учествува како набљудувач во Мисијата за изнаоѓање факти и да осигури дека таа се врши на начин кој не влијае на транспарентноста и праведноста на постапката за селекција.

Учесници

Сите учесници кои се назначени од страна на односната земја членка или од страна на друга земја членка, мора да бидат службеници во институциите кои се потенцијално заинтересирани или инволвирани во Твининг проектот.

Циркулација на резултатот од Мисијата

Односната земја членка обезбедува записник за Мисијата за изнаоѓање факти, кој ги адресира сите релевантни прашања и аспекти кои се дискутирани, и го циркулира, најдоцна 11 дена пред крајниот рок на повикот за предлог проекти, до сите Контакт лица на земјите членки и до Европската комисија. Коментари и забелешки од страна на другите учесници се доставуваат директно на истите адреси.

Трошоци

Сите трошоци поврзани со организацијата и спроведувањето на Мисијата за изнаоѓање факти се на товар директно на земјата членка која е вклучена. Овие трошоци не можат да бидат вклучени во надоместените подготвителни трошоци на Твининг проектот.

¹ Во согласност со практичниот водич за процедури за контакт за ЕУ надворешни активности (Дел 6.4.4): Апликатите можат писмено да поднесат прашања и тоа 21 ден до истекувањето на рокот за поднесување на понуди. Одделот за склучување договори (Contacting Authority) мора да одговори на тие прашања најдоцна 11 дена пред крајниот рок за поднесување на понуди. Во интерес на запазување на транспарентноста и еднаквите можности, одговорот даден на еден барател за одредени точки кои можат да бидат од интерес за друг барател ќе им бидат достапни на сите останати баратели. Начинот да се оствари ова е да се објави табела со прашања и дадените одговори на интернет. Оваа табела мора да се ажурира редовно 11 дена пред истекот на рокот за поднесување понуди.

Прилог 3 ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ТВИНИНГ ПРОЕКТИ

Временска рамка и крајни рокови

Се проценува дека целокупниот процес од барање на предлози од државите членки до почеток на имплементација на проектот поминуваат 7-10 месеци. Додека од Резидентниот Твининг советник се очекува да ја превземе функцијата во рок од три месеци од нотификацијата за потпис/одобрување на Твининг договорот.

Мониторинг

Единствената причина и образложение за Твинингот е постигнувањето на задолжителниот резултат. Во случај на многу амбициозен, широк во опфат и долг проект, постои реална опасност задолжителните резултати со текот на времето да станат нејасни, што може да доведе до мали и ограничени резултати во малку области. Заради сето ова, јасен мониторинг на проектите е потребен со цел да се идентификуваат и исправат сите проблеми кои можат да се појават.

По приемот на вториот квартален извештај ќе се премине кон систематски преглед на проектот и тоа од:

- ✓ Комисијата (во случај на ИПА пред воведување на целосно децентрализиран систем на управување со ЕУ помошта или од Комисијата/ ЦФЦД;
- ✓ Административната канцеларија во координација на ДЕК (во случај на ИПА по воведувањето на целосно децентрализиран систем на управување со ЕУ помошта).

Рецензијата може да се спроведува и од страна на Управните комитети кои ќе се формираат за секој Твининг проект поодделно. Онаму каде што Твининг проектот е поврзан со други проекти од типот на техничка помош или набавки, како дел од поголем проект, се препорачува Управниот комитет да го покрие големиот проект во целина и да се дискутираат сите компоненти за да се обезбеди добра координација.

Дополнителен мониторинг ќе се спроведува во рамките на редовните оперативни состаноци помеѓу:

- ✓ Државата корисник, државата членка и ДЕК/ЦФЦД (ИПА пред воведување на целосно децентрализиран систем на управување со ЕУ помошта);
- ✓ Државата корисник, државата членка и Административната канцеларија во соработка со ДЕК (ИПА по воведување на целосно децентрализиран систем на управување со ЕУ помошта).

Истотака се очекува да се организираат месечни состаноци на коишто учествуваат сите засегнати страни (ДЕК/АК/министерствата од државата корисник). На овие состаноци се дискутира по однос на извештаите што заеднички ги подготвуваат и потпишуваат раководителите на проектот од двете земји. Истотака, имплементацијата на Твининг проектите ќе биде предмет на мониторинг од страна на телата кои се воспоставени за следење на ЕУ помошта, со цел да се согледа остварувањето на резултатите и постигнувањата на проектот во однос на она што е предвидено во работниот план.

Подготовка на извештаи

Подготовка на соодветни извештаи е многу важно за ефективно следење на имплементација на проектот, за соодветно да се евалуираат резултатите и да се обезбеди висок квалитет на тековните и идните проекти. Твининг проектите треба да дадат придонеси за секторските и мониторинг извештаите на програмско ниво, особено да се потенцираат прашањата кои неможат да се решат на ниво на Твининг проектот.

Раководителот на проектот на државата членка ќе треба да ги подготви Средишните квартални извештаи на **три месечни интервали** и тој/таа ќе биде одговорен/а за нивно поднесување до сите вклучени субјекти. Раководителот на проектот од државата корисник е целосно вклучен во процесот на подготовка на извештаите и во оваа насока тој добива неколку дена за да ги даде своите коментари и да го потпише извештајот. Извештајот содржи **содржински и финансиски дел**.

Извештаите се поднесуваат до:	ИПА (пред ЕДИС)	ИПА (по ЕДИС)
Комисијата	√	Копија
Административна канцеларија	√ (ЦФЦД)	√

Доколку во рок од 45 дена не се добијат никакви коментари се смета дека извештаите се одобрени.

Раководителите на проектите на двете земји ќе го подготват, потпишат и достават финалниот извештај. Истиот се доставува не подоцна од три месеци по период за спроведување на проектот.

Средишните квартални извештаи се подготвуваат од страна на проектните лидери на три месечни интервали почнувајќи од датумот на нотификација за потпишување. Финалниот извештај исто така ќе биде подготвен и потпишан од страна на проектните лидери од двете страни, и ќе биде испратен не покасно од три месеци од завршувањето на периодот за имплементација.

Евалуација

Комисијата во редовни интервали, склучува договори со независни експерти за да ги евалуира Твининг проектите.

Промена на Твининг договорите

Измени на Твининг договорите можат да се направат во текот на времетраењето на договорот и истите неможат да се применат ретроактивно.

А) Генерални измени се прават преку:

- ✓ **Адендум:** позначајните измени во Твининг договорот ќе се формализираат преку пишан адендум на договорот потпишан од двете страни со претходно одобрување на Административната канцеларија (Твининг под ИПА/ЕДИС), ДЕК (Твининг под ИПА пред ЕДИС). Адендум е потребен доколку се направат измени на релевантното ЕУ *acquis*; задолжителните резултати; администрацијата на државата членка; периодот на извршување; дефинирањето на задолжителните резултати и стандардите кои треба да се

остварат; раководителите на проектот од двете земји, РТС и главните краткорочни експерти; завршување на проектот пред истекот на крајниот рок; суспендирање на финансирањето или укинување на суспензијата и поголеми реалокации од 15% во вкупниот Твининг буџет. За сите овие измени ќе биде потребно и позитивно мислење од Управниот комитет на Комисијата.

- ✓ **Писмо**: доколку со промените не се влијае врз основната цел на проектот и доколку има реалокација под 15% на вкупниот Твининг буџет, двајцата раководители на проектот подготвуваат писмо и го потпишуваат со што ја потврдуваат измената на Твининг договорот. Писмото е составен дел од Твининг договорот. Известувањето за настанатата измена ќе се достави до:

Писмото (административната наредба) се доставува до:	ИПА пред воведување на ЕДИС	ИПА по воведување на ЕДИС
ДЕК/ЕАР	√	
Административна канцеларија	√ (Копија за ЦФЦД)	√

Б) Измени кои имаат буџетски влијанија:

- ✓ Целосниот буџет не може да се зголеми така да ако се сака да се додаде нова активност ќе треба истото да се направи на сметка на друга активност;
- ✓ Трошоците мора да се планираат согласно насоките на прирачникот;
- ✓ Воведувањето на нова активност ќе треба да се оправда дека ќе преставува реална потреба за остварување на задолжителниот резултат;
- ✓ Буџетот ќе треба официјално да се реалоцира пред почетокот на имплементацијата на новата активност.

Измените во буџетот се прават преку адендум и преку писма, согласно типот на измената која се прави.

Регион	Потпис на адендумот	Поднесување на адендумот	Кој за што одлучува?	Ододобрување на адендумот
ИПА пред ЕДИС	Адендумот е подготвен и потпишан од потписниците на Твининг договорот. Овие може да ги овластат раководителите на проектот да ги потпишат измените во нивно име. Раководителот на проектот на државата членка може да му делегира на РТС да го потпише писмото во негово име.	Адендумот е поднесен до ДЕК и ЦФЦД	ДЕК треба да се согласи или да го отфрли одобрувањето на адендумот во име на Комисијата. Но за да се согласи со измените ќе треба да побара мислење од УК на Комисијата за попречување или завршување на Твининг договорот пред крајниот рок, суспендирање на финансирање, измена на задолжителните резултати, измена на администрацијата на државата корисник, 15% измени во буџетот итн.....	Ако Комисијата се согласи, ДЕК бара писмено одобрување на ЦФЦД потпишува и ги известува двата проект лидери со текстот на нивниот адендум одобрен од ЦФЦД и ДЕК. Адендумот се подготвува во 4 копии: по една за секој административен партнер, два за Комисијата и една за ЦФЦД. Адендумот влегува во сила на датумот на нотификацијата.
ИПА со ЕДИС	Адендумот е подготвен и потпишан од потписниците на Твининг договорот. Овие може да ги овластат проект лидерите да ги потпишат измените во нивно име. Раководителот на проектот на државата членка може да му делегира на РТС да го потпише писмото во негово име.	Адендумот е поднесен до Административната канцеларија	Административната канцеларија треба да се согласи или да го отфрли одобрувањето на адендумот во име на Комисијата. Но за да се согласи со имените ќе треба да побара мислење од УК на Комисијата за попречување или завршување на Твининг договорот пред крајниот рок, суспендирање на финансирање, измена на задолжителните резултати, измена на администрацијата на државата корисник, 15% измени во буџетот итн.....	Административната канцеларија го испраќа на двата проект лидери текстот на нивното барање потпишано од АК. Адендумот влегува во сила на датумот на известување .

Завршување на проектот

Твининг проектот може да заврши и пред истекот на предвидениот рок за имплементација по барање на едната страна со давање на три месеци време до другата страна, откако ќе ги информира претходно Комисијата (ИПА пред ЕДИС) или АК (ИПА со ЕДИС) кои ќе го прекинат финансирањето на проектот.

Финансиско управување и контрола

Исплатите за Твининг проектите се извршуваат согласно:

ПРОГРАМА	ИСПЛАТИ
ИПА	✓ Централизирано/деконцентрирано: ДЕУ✓ Децентрализирано: ЦФЦД✓ Децентрализирано без ex-ante контрола: Административна канцеларија (ЦФЦД)

Процедура за исплати

На државата членка и се префрла 80% од вкупниот буџет како авансно плаќање, а барањето за финалното исплаќање се поднесува кога сите трошоци не го надминат износот од 90% од вкупниот буџет на Твининг проектот.

Извештај за верификување на трошоци

Финалниот финансиски извештај мора да биде придружен со извештај за верификување на трошоци, изготвен од страна на признаен, независен ревизор. Ревизорот мора да потврди дека сите трансакции фактурирани од страна на Твининг партнерот од земјата членка се прописно оправдани во согласност со воспоставените правила и процедури, и се единствено како резултат на договорот за Твининг. Веродостојноста, како и подобноста на трансакциите, исто така, мора да биде проверена.

Извештајот за верификување на трошоци може да биде подготвен од страна на национална институција за независна надворешна ревизија, како на пример Судот на ревизори.

Овој извештај мора да биде испратен најкасно во последниот месец од траењето на проектот.

Услуги покриени и документација за поддршка на фактурите

Врз основа на детални фактури, во согласност со трошоците опишани во буџетот (Анекс А3 од Твининг договорот), раководителот на проектот од земјата членка е задолжен да поднесе барање до корисникот, за одобрување на услуги кои ќе бидат покриени. Поради експедитивност, РТС може да го поднесе ова барање.

Администрацијата на корисникот ќе обезбеди „потврда“ врз основа на квартални извештаи за проектот, а во случај на децентрализирано управување ЦФЦД/Административната канцеларија ќе обезбеди „дозвола за плаќање“ по проверка дека сите трошоци кои се фактурирани се подобни и поддржани во извештајот за верификување на трошоци.

Твининг партнерите се должни да водат точна и целосна евиденција на сите сметки од активностите кои се спроведени во рамките на Твининг договорот. Овие документи земјата членка и земјата корисник мора да ги чуваат 7 години, сметано од датумот на последната исплата.

Ревизија

Во текот на спроведувањето, и самите проекти и нивното менаџирање може да бидат предмет на неколку ревизии:

- Ad hoc ревизија повикана од страна на Комисијата, Европската канцеларија за спречување на измама (ОЛАФ) и други служби на Комисијата;
- Ad hoc ревизии од страна на Судот на ревизори.

Принципи за оданочување

Резидентниот Твининг советник мора да го почитува националното даночно законодавство на неговата земја по однос на приходите заработени за време на траењето на неговиот ангажман во земјата корисник.

Можните исклучоци од должностите за царини, даноци и други давачки, се покриени со Финансискиот договор за проектот потпишан од страна на земјата корисник и Комисијата.

Трошоците за ДДВ не можат да бидат покриени со ЕУ фондовите, освен ако Твининг партнерот од земјата членка не може на друг начин да ги поврати средствата или пак ако важечката регулатива дозволува таква покриеност.

Специфични процедури за лесен Твининг (Twining light)

Дефинирање на лесен Твининг (Twining light)

Лесниот Твининг може да се искористи за одредени институционални прашања имајќи предвид предметот да биде со лимитиран опфат, неопходните структури не се толку комплексни или постоечките бараат малку подобрување/прилагодување. Највозможното сценарио ќе биде имплементација на некоја мерка отколку реформа на правната рамка. Па така програмирањето на лесниот Твининг треба да биде точен и навремен. Брзите Твининзи не треба да се користат како дополнување на големите Твининг проекти. Вака дефинираните лесни Твининзи не се во можност да изградат долгорочни структурни врски помеѓу јавните администрации, што е една од пошироките цели на стандардниот Твининг.

Брзиот Твининг пакетот треба да вклучи и:

- ✓ Проценка на регулаторните текстови и неопходната документација;
- ✓ Работилници, семинари и посети;
- ✓ Интерпретација и превод поврзани со претходните алинеи.

Финансискиот плафон за *брзот* Твининг е поставен на 250.000 евра, а максималното времетраење е 6 месеци, во исклучителни случаи до 8 месеци. Ова времетраење е дополнето со стандардните 3 месеци за почетниот период и периодот за подготовка на извештаи.

Покрај овие, постојат уште неколку разлики помеѓу двата типови на Твининг проекти:

- ✓ Нема Резидентен Твининг советник;
- ✓ Нема заеднички дизајниран работен план. Затоа проектот фише треба да биде многу концизно подготвено;
- ✓ Не е дозволено државите членки да направат ad hoc Конзорциум;
- ✓ Нема набавки на опрема или услуги од приватниот сектор.

Детално проектно фише за лесен Твининг (Twinning light)

Ова фише треба да ги опфати следниве детали:

- ✓ Детален опис на институцијата корисник;
- ✓ Контекстот во државата корисник;
- ✓ Предложената методологија за имплементација на реформата;
- ✓ Природа на активностите;
- ✓ Задолжителните резултати, вклучувајќи ги стандардите;
- ✓ Профил на бараните експерти;
- ✓ Стратегија за постигнување и средствата кои притоа ќе се користат;
- ✓ Проектен лидер;
- ✓ Прецизно дефинирани придонеси што се бараат од државата членка и сумата на средства што ќе се користат за оваа цел;
- ✓ Работниот јазик;
- ✓ Вкупен буџет за проектот.

Задолжителниот резултат треба да биде конкретен и оперативен. Комплексноста и обемот на задолжителниот резултат треба да биде скромна, сразмерна на способноста на корисникот да ја воочи, придвижи и имплементира неопходната реформа, со лимитирани и прецизно дефинирани придонеси од државата корисник.

Селекција на администрацијата на државата членка

Деталното проектно фише за лесниот Твининг се доставува до националните контакт лица на државите членки, барајќи детални и писмени предлози од релевантните администрации. Крајниот рок за поднесување на предлозите е 6 недели, а предлогот треба да содржи:

- ✓ Име на назначениот проект лидер;
- ✓ CV на предложените експерти;
- ✓ Буџет за трошоци.

Се препорачува авторитетот за потпишување на договорите да го соопшти својот избор во рок од две недели по завршувањето на состанокот на комитетот за селекција.

Процедура за селекција под ИПА (пред ЕДИС)

Предлозите се доставуваат до ДЕК, кои ќе ги достават до институцијата корисник и ЦФЦД. И администрацијата на корисникот и ДЕК (во улога на набљудувач) треба да бидат дел од Комитетот за селекција. Администрацијата на корисникот ќе биде одговорна за фактичката селекција на државата членка на база на пишаните предлози. ДЕК ќе ги информира државите членки за исходот од селекцијата во рок 6 недели од крајниот рок за поднесување на предлози.

Процедура за селекција под ИПА (со ЕДИС)

Предлозите се испраќаат до Административната канцеларија, кои ќе ги достават до институцијата корисник. АК ќе формира мал Комитет за селекција и ќе обезбеди сите процедури да бидат почитувани, но АК ќе нема глас во процесот на селекција. АК ќе ги информира државите членки за исходот од селекцијата во рок 6 недели од крајниот рок за поднесување на предлози.

Прифатливи трошоци за финансирање

- ✓ Исплаќање на среднорочните експерти;

- ✓ Набавка на опрема и услуги од приватниот сектор не се прифатливи за финансирање;
- ✓ Подготвителни трошоци не се прифатливи за финансирање;
- ✓ Проект асистенти не се прифатливи за финансирање.

Администрацијата на државата корисник треба да обезбеди канцелариски простор и опрема на располагање на Твининг експертите без никаква надонада на трошоци. Ова е дел од кофинансирање во натура обезбедено од корисникот.

Потпишување на договорот за лесен Твининг (Twinning light)

Пред ЕДИС, договорот за лесен Твининг (Twinning light) се потпишува од страна на ДЕУ или ЦФЦД и државата членка. Администрацијата на корисникот и ДЕК ќе го одобри договорот. Редоследот на потпишување е следен: 1) одобрување од ДЕК, 2) одобрување од администрацијата на корисникот, 3) потпис од државата членка, 4) потпис и нотификација од ЦФЦД. По ова ЦФЦД ги известува останатите страни дека процесот е завршен и договорот е влезен во сила.

Со ЕДИС, договорот за лесен Твининг (Twinning light) се потпишува од страна на АК и државата членка. Администрацијата на корисникот ќе го одобри договорот и ќе обезбеди соодветна имплементација и сопственост. Редоследот на потпишување е следен: 1) одобрување од крајниот корисник, 2) потпис од државата членка, 3) потпис и нотификација од АК.

Извештаи

Треба да се подготват почетен извештај што ќе ги покрива првите 2 месеци од договорот, плус финален извештај кој ќе биде одобрен и потпишан од корисникот.

Исплати

Исплатите се вршат во два наврати: аванс и финална исплата. Државата членка може да бара 80% аванс пред почнување на проектот, а најдоцна еден месец по истекот на проектот треба да се презентира финалниот извештај и фактурата за финална исплата.

За мониторинг и евалуација, како и измените во договорот за лесен Твининг проект се применуваат истите одредби како и за стандардниот Твининг.

Одржливост на Твининг аранжманот

Успешноста и одржливоста на Твининг проектите е загарантирана доколку капацитетот на државните службеници во државата корисник е доволно развиена за да ја апсорбира ефективно Твининг помошта.

Истотака:

- ✓ За време на проектот, Твининг партнерите треба да обратат внимание на квалитетот на произведените материјали за обука. Треба да бидат професионално подготвени и лесно употребливи;
- ✓ Оние службеници кои биле на обука преку Твининг проектот треба да ги обучат и своите колеги за сето она што успеале да го научат од државите членки;
- ✓ Твининг партнерите треба добро да го организира завршниот семинар на кој ќе се презентираат конкретните резултати со практичните импликации;

- ✓ Администрацијата на корисникот треба да најде соодветни начини и средства да ги задржи службениците кои учествувале во имплементацијата на Твининг проектите;
- ✓ Во финалниот извештај треба да се вклучат конкретни препораки и стратегии за заштита и зачувување на постигнувањата на задолжителните резултати во администрацијата на корисникот;

И по завршувањето на Твининг проектот, треба да се обезбеди помош за институционална надградба преку TAIEX, SIGMA и друга билатерална поддршка.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ТВИНИНГ ПРОЕКТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

За Република Македонија користење на Твининг инструментот е од многу голема важност, со оглед на тоа дека искуствата и практиките кои се стекнуваат преку неговата имплементација и овозможуваат да фати чекор со земјите кандидати во процесот на приближување и влез во ЕУ.

Воедно, се очекува со овој инструмент да се работи на јакнењето/градење на институционалните капацитети на земјата, развој на човековите ресурси и постигнување на одржливост на истите, како и владеење на правото.

Претходно Твинингот, финансиски се покриваше преку CARDS Програмата 2002-2006 (Помош од Заедницата за реконструкција, развој и стабилизација). Првиот Твининг проект во Република Македонија се имплементираше во Секторот за европски прашања во текот на 2004-2005 година.

Идентификување и имплементација на проекти преку Твининг

Согласно досегашното искуство и врз основа на годишната CARDS програма за финансирање на дадени проекти, надлежните **институции** (министерствата и други органи) **идентификуваа и предлагаа проекти** кои ќе се реализираат преку Твининг инструментот. Притоа се водеше сметка за подготвеноста на дадената институција за реализација на вакви проекти со оглед на нивната специфична природа. **Неопходен предуслов беше институцијата да има административен капацитет и човечки ресурси со претходни познавања и искуства во дадената област, односно да е подготвена за прием на експертската помош преку Твининг.** Важно беше Твинингот да биде добро осмислен, со јасно дефинирани крајни резултати и институцијата корисник да биде подготвена за прием на овој вид техничка помош. Пожелно беше македонското министерство или друга институција која сака да имплементира Твининг проект да има престава за можните Твининг институции од Државите членки на ЕУ со кои сака да влезе во партнерски однос.

По идентификувањето на проектите кои би можеле да се реализираат преку Твининг, институциите евентуални корисници на ваквите проекти доставуваа **Предлог до Секретаријатот за европски прашања** како одговорна институција за координирање и програмирање на CARDS програмата, а подоцна и на ИПА инструментот и координатор за Twinning проекти во Република Македонија. По приемот на сите предлози од надлежните министерства, **СЕП ја консолидираше листата на Предлог Твининг проекти** за кои треба да добие **одобрување од Комитетот на министри за координација на странска помош.** По ова, **ЗПВРМ и НИПАК ја доставуваше листата на Предлог Твининг проекти до ДЕК,** како надлежна институција за имплементација на проекти финансирани од ЕУ во нашава земја.

ДЕК откако ќе го разгледаше Предлогот со Твининг проекти, го информираше повратно ЗПВРМ задолжен за европски интеграции и НИПАК за основаноста и подобноста на предложените проекти за Твининг.

По добивањето на позитивен одговор од ДЕК, процедурата продолжуваше на техничко ниво, каде **надлежната институција во соработка со СЕП го подготвува Твининг проектното фише (Twinning Project Fiche) како иницијален чекор за реализација на проектот. Секое одделно Твининг Проектно Фише може да вклучи само еден Твининг проект.**

Содржината и формата на Твининг проектното фише се однапред дефинирани во Прирачникот за Твининг на ЕК и истите мора да се почитуваат.

Во изборот на Твининг партнер од државата членка, учествуваше и администрацијата на крајниот корисник, заедно со членови номинирани во улога на набљудувачи од ДЕК и СЕП. Подготовката на работниот план и фактичката имплементација е лоцирана во администрацијата на корисникот со обезбедени предуслови и посветеност за успешност на Твининг проектот. Мониторинг на проектот е обезбеден преку Управниот комитет формиран за секој посебен Твининг проект, а финансискиот менаџмент е во рацете на ДЕК.

Во прилог 1 е табелата со статусот на имплементација на Твининг проектите во Република Македонија.

НАПОМЕНА: Отсега со воведувањето на ИПА, ЗПВРМ и НИПАК д-р Васко Наумовски ја задржува функцијата на координатор на ИПА компонентата Транзициска помош и институционална надградба од која ќе се финансираат идните Твининг проекти и секако останува и понатаму координатор на Твинингот во Република Македонија. Ново е што сега Република Македонија која со своите капацитети ќе ги програмира сите идни проекти, уште во текот на процесот на програмирање да предложи проекти кои ќе се имплементираат преку Твининг аранжманот. Обврската и главниот збор за подготовка на Твининг фишето, евалуација на предлозите од државите членки, подготовка на работен план и имплементацијата да ја има администрацијата на крајниот корисник. Финансиското управување и контрола ќе остане во рацете на ДЕК се до добивање на акредитација на ДИС системот, а оттогаш ЦФЦД во Министерството за финансии ќе ја превземе оваа улога. Мониторингот и евалуацијата остануваат во надлежност на ЗПВРМ и НИПАК Д-р Васко Наумовски. Сите детали за Твининг проектите се достапни во Заедничкиот прирачник за Твининг/Институционална надградба во рамките на политиките на Европската унија од 2009 година.

Исто така, во тек е процесот на програмирање на ИПА К1 за 2011 година кадешто уште во самиот почеток се дискутираат можностите за имплементација на некои од проектите преку Твининг аранжманот. На сите идни корисници на Твинингот им се укажуваат позитивните страни од користењето на овој инструмент, напоменувајќи им во исто време и за потребата од целосна посветеност при спроведување на проектот со цел да се обезбеди успешна реализација и притоа да се создаде стратешко партнерство со управата на државата членка партнер во Твининг проектите.

Прилог 4
Статус на Твининг проекти во Република Македонија

	Наслов на проектот	Буџетска година	Буџет (Евра - €)	Институција корисник	Држава членка партнер	Почеток	Завршување	Статус
КАРДС								
1	Приближување на законодавството во областа на Внатрешниот пазар	КАРДС 2000	1.500.000	СЕИ, СЗ, Собрание на РМ, МЕ	Словенија	24.08.2004	31.10.2005	Завршен
2	Градење на капацитетите за борба против криминални активности поврзани со дрогите	КАРДС 2003	1.000.000	МЗ, Меѓу министерската комисија за борба против дрогите, МВР, МОН, МТСП, МФ (ЦУ), МП, МНР, МЗШВ, Агенција за млади и спорт; Педагошки институт	Унгарија (Холандија како јуниор партнер)	Јуни 2006	Септември 2007	Завршен
3	Поддршка на процесот на реформа на полицијата (III фаза)	КАРДС 2004	2.800.000	МВР	Германија	01.11.2005	31.10.2007	Завршен

4	Приближување на законодавството во политиката на конкуренција и јакнење на административните капацитети на Комисијата за заштита на конкуренцијата	КАРДС 2004	800.000	Комисијата за заштита на конкуренцијата	Германија	25.01.2006	25.10.2007	Завршен
5	Техничка помош на Полициската Академија	КАРДС 2004	1.000.000	Полициската Академија	Холандија	Септември 2006		Завршен
6	Поддршка за јакнење на административните капацитети на Државниот завод за статистика	КАРДС 2005	1.000.000	Државниот завод за статистика	Германија (Словенија како јуниор партнер)	Јули 2006	Јули 2008	Завршен
7	Подобрување на квалитетот на воздухот во РМ	КАРДС 2005	650.000	МЖСПП	Финска (Австрија како јуниор партнер за К 1)	Септември 2006	Мај 2008	Завршен
8	Поддршка на Канцеларијата на Јавниот обвинител (Одделение за организиран криминал и корупција)	КАРДС 2005	1.400.000	Јавно обвинителство на РМ	Италија	Ноември 2006	Декември 2008	Завршен

9	Борба против перење пари (фаза II)	КАРДС 2005	1.500.000	Дирекција за спречување перење пари	Шпанија	Ноември 2006	Септември 2009	Завршен
10	Зајакнување на системот за јавна внатрешна финансиска контрола во Република Македонија	КАРДС 2006	1.500.000	Министерство за финансии	Холандија	Април 2007	Март 2009	Завршен
11	Хармонизација на националното законодавство со трудовото законодавство на ЕУ	КАРДС 2006	549.996	МТСП	Словачка	Декември 2007	Јуни 2009	Завршен
ИПА Компонента 1								
12	Поддршка за регулаторни тела	ИПА 2007	600.000	РКЕ	Австрија	01.01.2010	01.04.2011	Во фаза на имплементација
13	Даночни реформи (Твининг лесен)	ИПА 2007	200.000	УЈП	Австрија	2009	2011	Во фаза на имплементација
14	Градење на капацитетите за управување со ЕУ фондови (Твининг лесен)	ИПА 2007	200.000	Министерство за финансии	Литванија	Мај 2010	Мај 2012	Во фаза на имплементација
15	Поддршка во спроведувањето на реформата на јавната администрација (Твининг лесен)	ИПА 2007	212.050	АДС и Генерален секретаријат	Франција	25.01.2010	25.07.2010	Во фаза на имплементација

16	Поддршка на процесот на децентрализација преку зајакнување на капацитетите за правилен финансиски менаџмент и внатрешна финансиска контрола на локално и централно ниво	ИПА 2008	1.350.000	Министерство за финансии – СЈВФК (PIFCD) и Министерство за локална самоуправа	Холандија	Четврт квартал 2011	Четврт квартал 2012	Во фаза на имплементација
17	Демократски и основни човекови права	ИПА 2008	600.000	Народен правобранител	Шпанија - Франција	2010	Втор квартал 2012	Се очекува да се потпише договор за Твининг
18	Поддршка на Биро за јавни набавки	ИПА 2008	1.000.000	Биро за јавни набавки	Германија	Четврт квартал 2010	Четврт квартал 2012	Се очекува да се потпише договор за Твининг
19	Јакнење на капацитетите на централно и локално ниво за менаџмент на животната средина	ИПА 2008	1.000.000	МЖСПП	Финска, Австрија и Италија	Трет квартал 2010	Трет квартал 2012	Во фаза на имплементација
20	Поддршка на реформите во полицијата и кривичното право	ИПА 2009	1.080.000	МВР	/	01.2011	06.2012	Се очекува да се потпише финансиската спогодба

21	Зајакнување на капацитетот на Министерството за финансии – Сектор за макроекономска политика за макроекономски анализи и формулирање на политики	ИПА 2009	950.000	Министерство за финансии	/	09.2011	09.2013	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
22	Техничка помош на Државниот завод за статистика	ИПА 2009	1.200.000	Државен завод за статистика	/	05.2011	06.2013	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
23	Помош на Комисијата за заштита на конкуренција во областа на контролата на државна помош	ИПА 2009	1.000.000	Комисија за заштита на конкуренција	/	10.2011	05.2013	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
24	Градење на административните капацитети на земјоделство и рурален развој (Твининг Договор - Cross Compliance)	ИПА 2009	950.000	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство и ИПАРД	/	07.2011	12.2012	Се очекува да се потпише финансиската спогодба

25	Градење на административните капацитети на земјоделство и рурален развој (Твининг Договор - Quality Protection and organic)	ИПА 2009	690.000	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство и ИПАРД	/	05.2010	10.2012	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
26	Техничка помош за надлежните институции за реформа на јавната и државна администрација	ИПА 2010 ²	1.800.000	Агенција за државни службеници и Генерален секретаријат	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
27	Понатамошно зајакнување на организациските и институционалните капацитети во процесот на преговарање	ИПА 2010	1.900.000	СЕП, МНР, Секретаријат за законодавство и ГС	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
28	Антикорупциска политика	ИПА 2010	1.370.000	МП и Државна комисија за спречување на корупција	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба

² За ИПА 2009 и 2010 се очекува да се потпише финансиска спогодба по што ќе следи циркулирање на Проектните фишиња од страна на Комисијата.

29	Јакнење на административните капацитети за координација на шемите за социјално осигурување и учество во ЕУРЕС	ИПА 2010	900.000	Министерство за труд и социјална политика	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
30	Јакнење на административните и институционалните капацитети на релевантните авторитети за безбедност на храна, ветеринарна и фитосанитарна политика	ИПА 2010	1.348.000	Дирекција за храна, Фитосанитарна и Ветеринарна Управа	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
31	Јакнење на административните капацитети на Управата за јавни приходи	ИПА 2010	800.000	Управа за јавни приходи	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
32	Јакнење на административните капацитети за имплементација и спроведување на acquis за животна средина	ИПА 2010	1.000.000	Министерство за животна средина и просторно планирање	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
33	Јакнење на капацитетите на Царинската Управа	ИПА 2010	947.368	Царинска управа	/	/	/	Се очекува да се потпише фин. спогодба

34	Јакнење на капацитетите на Царинската Управа	ИПА 2010	947.368	Царинска управа	/	/	/	Се очекува да се потпише финансиската спогодба
ИПА Компонента 4								
35	Поддршка на Националната политика за вработување	ИПА 2007-2009	1.949.412	МТСП	Австрија и Чешка	01.2011	06.2012	Се очекува да се потпише договор во ноември 2010 година
36	Поддршка од ЕУ за подготовка на земјата да управува со Европскиот социјален фонд преку спроведување на компонентата за Развој на човечки ресурси од ИПА	ИПА 2007-2009	700.000	Оперативна структура за развој на човечките ресурси (МТСП, МОН и ЦФЦД/Министерство за финансии)	Финска	Крај на 2010	Крај на 2011	Предлог договорот доставен до ДЕУ на претходна контрола и одобрување
37	Поддршка за модернизација на системот за образование и обуки	ИПА 2007-2009	2.076.471	МОН и Центарот за стручно образование и обуки	/	/	/	/
38	Овозможување на интеграција на етнички заедници во образовниот систем	ИПА 2007-2009	1.085.296	МОН, образовни институции и институции за обезбедување на обуки	/	/	/	/

39	Поддршка во зајакнувањето на капацитетите на Центарот за образование на возрасни и развивање на програмите за образование на возрасни лица и програмите за описменување и завршување на основното образование на исклучените лица	ИПА 2007-2009	1.728.235	МОН и Центар за образование на возрасни	/	/	/	/
Вкупно за Компонента 4			7.539.414					

Број на Твининг проекти во ИПА компонента 1

	Вкупен број на проекти	Број на Твининг договори	Вкупни трошоци за Твининг проектите (во евра)
2007	12	4	1.212.050
2008	15	4	3.950.000
2009	23	6	5.870.000
2010	18	9	11.012.736
Total	68	23	22.044.786

Инволвираност на земјите членки во Твининг процесот

Земји членки	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Вкупно
Германија			2	1			1	4
Холандија		1 JP ³	1		1		1	4
Италија				1			1JP	2
Австрија				1 JP		3	1JP	5
Шпанија				1			1	2
Франција						1	1	2
Словачка					1			1
Унгарија		1						1
Финска				1		1	1	3
Словенија	1			1 JP				2
Литванија						1		1
Чешка						1		1

³ Помлад партнер (Junior Partner)